

Golfbanor är kanske inte det första man tänker på när man vill uppleva artrik natur. Men Sigtuna golfbana har på bara ett år förvandlats till en blommande, surrande oas som myllrar av pollinerare.

TEXT OCH FOTO: OLA JENNERSTEN

POLLINERA MERA

FORE! – ROPAR GOLFAREN vid Sigtuna golfbana när jag kommer för nära. I detta fall är det ett varningsrop om att en golfboll närmar sig. Snart kommer dock spelarna att också kunna skrika ”får”. Sedan försommaren 2021 pågår ett WWF-finansierat pollinationsprojekt på Sigtuna golfbana där målet är att ta tag i bostads- och matbristen för områdets pollinerande insekter. Här ska också bli en två hektar stor naturbetesmark, som ska betas av både nötkreatur och får!

Att arbeta med biologisk mångfald på och omkring golfbanor är strategisk naturvård. Här spelar tusentals människor, många naturintresserade, många med egna trädgårdar. Medlemmar gör stora frivilliga insatser för att ta hand om sin golfbana. Om golfbanans biologiska mångfald kan synliggöras och gynnas med naturvårdande åtgärder blir också många människor intresserade och tar med sig kunskap hem.

Sigtuna golfbana hade redan tidigare höga natur- och kulturvärden. Venngarns slott med en nyrestaurerad slottsmiljö kantar golfbanan i nordväst, medeltidsstaden Sigtuna i söder, fiskrika Garnsviken till öster och naturreservatet Askarehage i norr. Själva golfbanan slingrar sig mellan vackra holmar och bryn med månghundraåriga askar och ekar – både levande och döda. Stora gräsmarker med häckande sånglärkor och på hösten betande gäss utgör den så kallade högruffen – där golfbollarna brukar försvinna vid dåliga utslag.

Men många pollinerare har alltså både mat- och bostadsbrist och därför inleddes pollineringsprojektet på Sigtuna golfbana med en bivanlig perennrabatt. Belägen alldeles framför restaurangen är rabatten en fantastisk möjlighet att attrahera både människor och bin. Tidigare växte här bara krypande barrväxter, lättskötta men av noll intresse för pressade pollinatörer. Det var en stor dag när

jag kom med hundratals perenner i bilen – bland annat kantnepeta, lungört, anisisop, röd rudbeckia, blågull, buddleja och kaprifol. Redan när jag körde upp framför restaurangen var ett dussin ivriga golfare i full färd med att gräva upp rabatten. Två timmar senare var alla perenner på plats och humlorna lät inte vänta på sig. Snart surrade det högljutt och artlistan med humlor och andra vildbin växte snabbt.

NÄSTA STEG VAR ATT förvandla högruffens gräsdominerade marker till blommande ängar, men det görs inte på en sommar. Arbetet startade förra året med bränning, slåtter, och nysådd av svenska ängsarter på arealer som först plöjts. Golfklubbens slåttergrupp arbetade under eftersommaren hårt med slåtter och hopsamling av hö. Längs holmarnas södersidor har det sedan många år utvecklats artrika torrängssamhällen. Här gäller det nu

PÅ GOLFBANAN

att skörda gräs och örter varje sensommar, så att dessa värdefulla områden inte växer igen.

Bostadsbristen är en viktig del av ett pollinationsprojekt. Vilda bin bor i hålor som de gräver i sandig mark. Att förse dem med lämpligt bomaterial är därför ett vinnande grepp. En dag kom lastbilar med sammanlagt 34 ton otvättad sandlådesand. Rhobin Jödahl med både stora maskiner och ett stort intresse att hjälpa till, arbetade hårt med sin frontlastare för att skapa fyra stora limpor av sanden på holmarnas solbelysta södersidor. Redan efter några dagar avslöjade små hål i sanden att högarna var bebodda. Våg- och rovkattlar, flera vildbiarter som smalbin och parasiterande blodbin välkomnade möjligheten att få flytta in.

Vinterns arbete fokuserade på holkbygge. Småfåglar, starar, göktytor, och kattugglor har fått holkar. Bina har fått fler bihotell. Till och med de insekter som lever i de gamla ekarnas och askarnas multnande ved har fått egna bo-

städer. I en mulmholk härmar vi förhållanden i jätteekarnas och jätteaskarnas hålrum. En meterhög holk fylls med spån, löv och flis som får multna till så kallat mulm. Insekter och övriga leddjur med härliga namn som rödrock, stumppagge, kamklobagge och gemmelekklokrypore välkomnas i dessa exklusiva holkar. Vi hoppas också att både småfåglar och fladdermöss ska boa längst upp under holkens tak.

Nu kommer erfarenheterna från Sigtuna att spridas till andra golfbanor. Eftersom många golfbanor byggs i vacker och artrik miljö skulle insatser för pollinerande insekter kunna ge positiva avtryck på många andra platser i landet. ♦

ARBETET FINANSIERAS av WWF och Sigtuna golfklubb, frivilliga från både golfklubben, Sigtunabygdens naturskyddsförening och Sigtuna naturvänner bidrar med arbetskraft. Regeringens LONA-anslag för pollination, bidrag till lokal naturvårdssatsning, har säkrat insatser fram till 2023.

Motstående sida: Sigtuna golfbana är numera både en fantastisk plats för golfare och insekter. David Jennersten slår ut.

Övert t v: Plantering av perenner framför golfklubbens restaurang.

Övert t h: Rhobin Jödahl kör med pinnharven i området som skall säas med svenska ängsarter.

Ovan t v: Entomologen Magnus Stenmark inspekterar en bisandbädd.

Ovan i mitten: Röd rudbeckia attraherar många insekter på sensommaren.

Ovan t h: Getingar är köttätare. Denna hona av murargeting matar sina larver med fjärlislarver.